

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Boćkach, ul. Plac Armii Krajowej 3, 17-111 Boćki, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest pani Barbara Tołoczko

Kontrolę w dniach 22-23.05.2014 r. i przeprowadziły:

1. Wioleta Bagińska – główny specjalista – kierująca zespołem inspektorów,
2. Monika Maliszewska – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli: Nr 1/2014 i Nr 2/2014 z dnia 16.05.2014r., znak PS-I.431.1.23.2014.WB, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, pana Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała kierownik GOPS w Boćkach pani Barbara Tołoczko.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, a także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Boćkach realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie:

- § 7 ust. 1 lit d, a także § 7 ust. 4 statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach - uchwała Nr XVII/114/12 Rady Gminy Boćki z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach,
- § 1 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach - zarządzenie Nr 4/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach, przyjętego Zarządzeniem 1/07 z dnia 23 sierpnia 2007, ze zm.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w aneksie Nr 1/2011 z dnia 01.06.2011 r. do zakresu czynności kierownika Ośrodka z dnia 30.04.2004 r., ze zm., a także dwóch pracowników tj. starszego pracownika socjalnego – aneks Nr 1/2012 z dnia 02.01.2012 r. do zakresu czynności z dnia 20.04.2004 r., ze zm. i pracownika socjalnego – zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności obowiązujący od dnia 01.04.2012 r.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Rada Gminy Boćki uchwałą Nr VI/37/11 z dnia 15 czerwca 2011 r. przyjęła do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Boćki na lata 2011-2015.

Program zawiera krótką diagnozę skali zjawiska w gminie Boćki, sporządzoną na podstawie danych OPS, z których wynika, iż w latach 2008-2010 założono 4 Niebieskie Karty (w tym 3 w roku 2010), GKRPA (informacje dotyczące osób nadużywających alkoholu) oraz danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, zgodnie z którymi w latach 2008-2010 założono 6 Niebieskich Kart.

Określono cel główny, cele szczegółowe i zadania zmierzające do ich realizacji. W części III w pkt.2.4. jako jedno z zadań wymienia się „działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie”. Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest

zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Z wyjaśnień kierownika Ośrodka, a także ze Sprawozdania z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy (...) wynika, że nieprawidłowo określono cel, natomiast zadanie polegające na podejmowaniu działań w stosunku do sprawców opisane i realizowane jest prawidłowo.

Program nie zawiera harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, sposobu monitorowania i sprawozdawania realizacji zakładanych celów.

Str. 27-38 akt kontroli

Podczas kontroli przedłożono *Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Boćki za rok 2013*, a także informację dotyczącą udziału w szkoleniach członków ZI i grup roboczych.

Str. 39-42 i 49-50 akt kontroli

Z oświadczenia kierownika wynika, iż działania z realizacji Programu za lata 2011-2012 były przekazywane na posiedzenia komisji Rady Gminy jako część sprawozdania z działalności Ośrodka, natomiast sprawozdanie za 2013 r. było sporządzone na podstawie informacji przekazanych od podmiotów wchodzących w skład ZI a następnie przedstawione na komisji oraz sesji Rady Gminy.

Str. 43-48 akt kontroli

W okresie od 01.01.2014 r. do dnia kontroli realizowano zadania wynikające z Gminnego Programu, wymienione w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Str. 13-15 i 49 akt kontroli

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy).

Osoby dotknięte problemem przemocy mogą korzystać ze wsparcia psychologa szkolnego przy Zespole Szkół w Boćkach (pracuje 1 dzień w tygodniu w czwartek, zatrudniony w wymiarze 6 godzin). Wsparcie psychologiczne może być również udzielone w ramach dyżuru psychologa-terapeuty uzależnień w punkcie konsultacyjnym, prowadzonym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boćkach (dyżur 1 raz w miesiącu) – w 2013 r. porad udzielono 10 osobom, a w 2014 r. 12 osobom. Ponadto rodziny mogą korzystać ze wsparcia psychologa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. Wsparcia pedagogicznego udziela w godzinach pracy pedagog szkolny, zatrudniony w Zespole Szkół w Boćkach – (w 2013 r.- ze wsparcia skorzystało 50 osób, a w 2014 r.- 45 osób).

W gminie nie ma specjalistów udzielających porad prawnych. Osoby wymagające tego rodzaju poradnictwa mogą korzystać z pomocy Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Fundament” w Bielsku Podlaskim. W kontrolowanym okresie z poradnictwa prawnego skorzystała 1 osoba.

Poradnictwa w zakresie pomocy socjalnej udzielają pracownicy GOPS w Boćkach (2 pracowników socjalnych) w ramach pracy socjalnej lub w trakcie ustalania indywidualnego planu pomocy. Ośrodek nie prowadzi rejestru/spisu z udzielonego poradnictwa. Porady są odnotowywane w formie notatek służbowych, wywiadów środowiskowych, które znajdują się w aktach osobowych danej rodziny. W 2013 r. odnotowano 15 porad socjalnych, a w 2014 r. do dnia kontroli -7. Jednej rodzinie, w związku z regularnym uczestnictwem w terapii psychologicznej, GOPS udziela wsparcia w formie zasiłków celowych na pokrycie kosztów przejazdów (matka z synem).

Str. 15-17 akt kontroli

Na terenie gminy Boćki prowadzone są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W piśmie „Boćkowiak”, wydawanym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminną Bibliotekę Publiczną przy współpracy z samorządem Gminy Boćki, w 2013

roku były prezentowane artykuły dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie i agresji. Początkowo pismo ukazywało się jako miesięcznik, aktualnie jako dwumiesięcznik (nakład 1000 egz.).

Działania profilaktyczne prowadzone były przez pracowników socjalnych GOPS w ramach pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych przemocą w kwestii ich edukacji, wychowania dzieci, opieki, pełnionych ról. Udostępniano materiały informacyjne, ulotki.

W Zespole Szkół w Boćkach oraz w Szkole Podstawowej w Andryjankach były prowadzone spotkania dla rodziców przez dzielnicowego KPP w Bielsku Podlaskim „Odpowiedzialność prawna nieletnich, procedura Niebieskiej Karty – liczba uczestników 270, podczas których m.in. przekazano ulotki profilaktyczne. W ramach kampanii „Postaw na rodzinę” oraz „Zachowaj trzeźwy umysł” odbywały się warsztaty i szkolenia dla rodziców (uczestniczyło 250 osób). Ponadto 140 rodziców uczestniczyło w konsultacjach z pedagogiem i psychologiem, w tym rodzice z rodzin z problemem przemocy. 29 rodzin było monitorowanych przez wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego – rodziny zagrożone kryzysem, w tym także z występującym problemem przemocy.

GKRPA w Boćkach przekazała na rzecz biblioteki książki z tematyką uzależnień i psychologii – do wykorzystania edukacyjnego.

Dnia 10.04.2014 r. w klasach I-III gimnazjum w ZS w Boćkach odbyły się zajęcia dla rodziców, wywiadówka z tematem wiodącym „Jak i dlaczego warto mówić NIE” z edukatorem Mazowieckiego Centrum Profilaktyki, gdzie poruszany był problem przemocy i uzależnień.

Str. 17-19 akt kontroli

Od 01.01.2013r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2013 roku w gminie Boćki Policja wszczęła procedurę „Niebieska Karta” w 6 rodzinach, GOPS w 2. W 2014 r. do dnia kontroli wszczęto procedurę w 3 rodzinach (4 NK) – wszystkie przez Policję.

W postępowaniu kontrolnym stwierdzono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćki prowadzi rejestr wpływających Niebieskich Kart – A, każdy rok kalendarzowy znajduje się w oddzielnej teczce.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, (art.6 ust 2, pkt 3 ustawy)

W okresie objętym kontrolą nie było potrzeby umieszczania osób w ośrodkach wsparcia. W razie potrzeby rodziny mogą korzystać z miejsc w OIK, mieszczącym się przy Domu Pomocy Społecznej w Brańsku. W przypadku sytuacji kryzysowej pracownicy ośrodka współpracują z PCPR w Bielsku Podlaskim, w celu uzgodnienia miejsc pobytu dla osób potrzebujących schronienia. Gmina dysponuje także mieszkaniami socjalnymi oraz lokalami mieszkalnymi będącymi w zasobie gminy, które są dostępne w razie potrzeby.

Str. 19 akt kontroli

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie (art. 12a ustawy).

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono procedury odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy).

Na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy przyjęto uchwałę Nr VI/36/11 Rady Gminy Boćki z dnia 15 czerwca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany „Zespołem”, „ZI”) został powołany zarządzeniem Nr 24/11 Wójta Gminy Boćki z dnia 10 października 2011r. W skład ZI nie wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowej, co jest niezgodne z art. 9a ust.3 ustawy

Str. 53 akt kontroli

Celem zapewnienia współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, zgodnie z art. 9a ust. 8, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z 5 podmiotami wchodzącymi w jego skład.

Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Boćki.

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI i grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

Z przedłożonej dokumentacji tj. *Sprawozdania z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Boćki za rok 2013*, protokołów posiedzeń ZI oraz protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż realizowano zadania zespołu interdyscyplinarnego, określone w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się na 5 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach:

- w 2013 r.: 22.01, 22.04, 01.07, 23.12,

- w 2014 r. do dnia kontroli odbyło się 1 posiedzenie w terminie 31.03.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zatem dwukrotnie nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń (01.07.2013r. – 23.12.2013r. i 23.12.2013r. – 31.03.2014r. – odstęp między posiedzeniami Zespołu funkcjonującego w gminie Boćki wynosił więcej niż 3 miesiące).

Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego, funkcjonującego w gminie Boćki zapewnia Ośrodek, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy.

Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR), zgodnie z art. 9a ust. 11, w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W 2013 r. odbyło się 6 posiedzeń GR, w 2014r. do dnia kontroli – 4 GR. Zgodnie z art. 9b ust. 3 ustawy opracowywano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 11 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” (NK), w tym 6 wszczętych przed 2013 r., a 8 w 2013r. i 4 nowe w 2014 r. Procedurę zakończono w 7 sprawach (3 w 2013 r. i 4 w 2014 r.).

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta rodzin:

1. NK-A z dnia 06.09.2012 r.
2. NK-A z dnia 06.02.2014 r.
3. NK-A z dnia 23.09.2013 r.
4. NK-A z dnia 18.06.2013 r. i NK-A z dnia 28.06.2013 r. (dotyczy tej samej rodziny)

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- 1) przekroczenie terminu przekazania wypełnionego formularza NK-A do przewodniczącego ZI przez podmiot wszczynający procedurę tj. Policję, co jest niezgodne z § 7 ust.1 rozporządzenia- akta 1,
- 2) wezwanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie ZI/GR, co jest niezgodne z § 16 ust 1 pkt. 3 rozporządzenia – akta 1,
- 3) wypełniony formularz zawierający zgodę ofiary na podjęcie działań przez ZI/GR, co jest niezgodne z art. 9d ust. 1 - akta 1, 2, 3, 4,

- 4) brak informacji do podmiotów uczestniczących w procedurze (do sprawcy) o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia- akta 1,
- 5) krótki odstęp czasu pomiędzy spotkaniem grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie a osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, co jest niezgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia – akta 3, 4,
- 6) brak dokumentacji potwierdzającej przekazanie formularza NK – B osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w sytuacji kiedy GOPS zakłada NK-A ,co jest niezgodne z § 6 ust.1 rozporządzenia - akta nr 4,
- 7) brak uzupełnionego formularza NK – D, co jest niezgodne z § 8 ust. 6 rozporządzenia – dotyczy akt nr 4,
- 8) brak protokołu z zakończenia procedury NK (akta zawierają dokument „rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań”, co jest niezgodna z § 18 ust. 2, akta 2.

Str. 61-70 akt kontroli

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Boćkach pod numerem 1.

Boćki, 9.06.2014

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Barbara Tołoczko /-/

.....
podpis kontrolowanego

Wioleta Bagińska /-/

.....
Monika Maliszewska /-/

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Boćki, 09.06.2014 Barbara Tołoczko /-/

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)